

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2017)0315

Opatrenia EÚ zamerané na udržateľnosť

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 6. júla 2017 na tému opatrenia EÚ zamerané na udržateľnosť (2017/2009(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na rezolúciu OSN s názvom Transformujeme náš svet: program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030¹, ktorý bol prijatý na samite OSN o trvalo udržateľnom rozvoji 25. septembra 2015 v New Yorku¹,
- so zreteľom na dohodu prijatú na 21. konferencii zmluvných strán (COP21) 12. decembra 2015 v Paríži (Parížska dohoda),
- so zreteľom na článok 3 ods. 3 a ods. 5 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ),
- so zreteľom na článok 7 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), ktorý opätovne potvrdzuje, že EÚ „zabezpečuje vzájomný súlad medzi svojimi politikami a činnosťami zohľadňujúc všetky svoje ciele“, a na článok 11 ZFEÚ,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 22. novembra 2016 s názvom Ďalšie kroky pre udržateľnú európsku budúcnosť (COM(2016)0739),
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý EÚ ratifikovala v januári 2011,
- so zreteľom na všeobecný environmentálny akčný program Únie do roku 2020 s názvom „Dobrá život v rámci možností našej planéty“²,
- so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry (EEA) č. 30/2016: Správa o životnom prostredí z roku 2016,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. mája 2016 o následných opatreniach a preskúmaní programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030³,
- so zreteľom na strategický dokument Európskeho centra politickej stratégie z 20. júla

¹ A/RES/70/1.

² Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171).

³ Prijaté texty, P8_TA(2016)0224.

2016 s názvom Udržateľnosť teraz! Európsky hlas pre udržateľnosť (Sustainability Now! A European Voice for Sustainability)¹,

- so zreteľom na stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020², s ňou súvisiace preskúmanie v polovici trvania³ a uznesenie Európskeho parlamentu z 2. februára 2016 o preskúmaní v polovici trvania⁴,
 - so zreteľom na správy Medzinárodného panelu o zdrojoch OSN pre životné prostredie (UNEP) nazvané Policy Coherence of the Sustainable Development Goals (2015), Global Material Flows and Resource Productivity (2016) a Resource Efficiency: Potential and Economic Implications (2017),
 - so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 10. novembra 2016 o medzinárodnej správe oceánov: program pre budúcnosť našich oceánov (JOIN(2016)0049),
 - so zreteľom na dohodu „HABITAT III: Nová mestská agenda“ prijatú v Quite 20. októbra 2016,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a stanoviská Výboru pre rozvoj a Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a Výboru pre kultúru a vzdelávanie (A8-0239/2017),
- A. keďže EÚ a jej členské štáty prijali program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 (ďalej len program 2030) vrátane cieľov trvalo udržateľného rozvoja (CTUR);
- B. keďže 17 cieľov OSN trvalo udržateľného rozvoja (SDG) predstavuje plán lepšej spoločnosti a sveta, ktoré je možné dosiahnuť prostredníctvom praktických a merateľných opatrení upravujúcich viacero otázok vrátane dosahovania lepších a vyrovnanějších výsledkov v oblasti zdravia, blahobytu a vzdelania občanov, vyššej celkovej prosperity, opatrení proti zmene klímy a ochrany životného prostredia pre budúce generácie, a ako také sa musia vždy posudzovať horizontálne naprieč všetkými oblasťami činnosti Únie;
- C. keďže budúci hospodársky rast bude možný len vtedy, ak sa budú plne rešpektovať limity našej planéty, aby sa pre všetkých zaručil dôstojný život;
- D. keďže program 2030 má transformačný potenciál a stanovujú sa v ňom všeobecné, ambiciózne, komplexné, nerozdeliteľné a vzájomne prepojené ciele zamerané na odstraňovanie chudoby, boj proti diskriminácii a podporu environmentálnej zodpovednosti, sociálneho začleňovania a dodržiavania ľudských práv a posilňovanie mieru a bezpečnosti; keďže tieto ciele si vyžadujú okamžité opatrenia, aby sa dosiahlo

¹ https://ec.europa.eu/epsc/sites/epsc/files/strategic_note_issue_18.pdf

² Oznámenie Komisie z 3. mája 2011 s názvom Naše životné poistenie, náš prírodný kapitál: stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 (COM(2011)0244).

³ Správa Komisie z 2. októbra 2015 o hodnotení stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 v polovici trvania (COM(2015)0478).

⁴ Prijaté texty, P8_TA(2016)0034.

úplné a účinné vykonávanie;

- E. keďže Komisia zatiaľ nestanovila komplexnú stratégiu na vykonávanie programu 2030 zahŕňajúcu vnútorné a vonkajšie oblasti politiky s podrobným harmonogramom do roku 2030, ako požadoval Európsky parlament vo svojom uznesení z 12. mája 2016 o následných opatreniach a preskúmaní programu, a v plnej miere neprevzala všeobecnú koordinačnú úlohu pre opatrenia prijaté na vnútroštátnej úrovni; keďže účinná stratégia vykonávania a mechanizmus monitorovania a preskúmania sú nevyhnutné na dosiahnutie CTUR;
- F. keďže 17 CTUR a 169 súvisiacich cieľov sa dotýka všetkých aspektov politiky Únie;
- G. keďže mnohé CTRU sa priamo týkajú okrem vnútroštátnych, regionálnych a miestnych orgánov aj právomocí EÚ, a preto si ich plnenie vyžaduje prístup založený na skutočnom viacúrovňovom riadení s aktívnym a širokým zapojením občianskej spoločnosti;
- H. keďže zmena klímy nie je samostatným environmentálnym problémom, ale predstavuje podľa OSN¹ jednu z najväčších výziev našej doby a je vážnou hrozbou pre trvalo udržateľný rozvoj, a jej rozsiahly, bezprecedentný vplyv kladie neúmernú záťaž na tých najchudobnejších a najzraniteľnejších a prehľbuje nerovnosť medzi krajinami a v rámci nich; keďže naliehavé opatrenia na boj proti zmene klímy sú neoddeliteľnou súčasťou úspešnej implementácie CTUR;
- I. keďže stratégie Európa 2020 v oblasti zmeny klímy a energetickej udržateľnosti sú: znížiť emisie skleníkových plynov (SP) o 20 %, pokryť 20 % dopytu EÚ po energii obnoviteľnými zdrojmi a zvýšiť energetickú efektívnosť o 20 %; keďže EÚ sa zaviazala znížiť domáce emisie skleníkových plynov o najmenej 40 % do roku 2030 v porovnaní s úrovňami v roku 2005 s výhradou mechanizmu zvyšovania cieľov stanoveného v rámci Parížskej dohody; keďže Európsky parlament vyzval na stanovenie záväzného cieľa v oblasti energetickej efektívnosti na rok 2030 na úrovni 40 % a záväzného cieľa v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na úrovni 30 % a zdôraznil, že tieto ciele by sa mali plniť prostredníctvom individuálnych národných cieľov;
- J. keďže EÚ a jej členské štáty sú signatármi Parížskej dohody a ako také sa spolu s ostatnými krajinami zaviazali k úsiliu udržať globálne otepľovanie výrazne pod úrovňou 2 °C a k úsiliu o ďalšie obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C, a tým k obmedzeniu najhorších rizík zmeny klímy, ktoré ohrozujú schopnosť dosiahnuť trvalo udržateľný rozvoj;
- K. keďže zdravé moria a oceány sú zásadne dôležité pre podporu bohatej biodiverzity a zaistenie bezpečnosti potravín a udržateľné živobytie;
- L. keďže od Komisie sa na základe 7. environmentálneho akčného programu (EAP) vyžaduje, aby v globálnom kontexte posúdila environmentálny vplyv spotreby potravinových a nepotravinových komodít v Únii;
- M. keďže akékoľvek posúdenie súčasnej a budúcej účinnosti programu CTUR v Európe by malo nielen poukazovať na súčasné úspechy, ale malo by sa venovať aj budúcemu

¹ <https://unstats.un.org/sdgs/report/2016/goal-13/>

úsiliu a plánom a malo by byť založené na dôkladnom posúdení medzier medzi politikami EÚ z a CTUR, a to aj v oblastiach, v ktorých EÚ CTUR neplní, slabého vykonávania súčasných politík a potenciálnych rozporov medzi oblasťami politiky;

- N. keďže podľa agentúry EEA je veľmi pravdepodobné, že 11 z 30 prioritných cieľov EAP sa nedosiahne do konca roku 2020;
 - O. keďže financovanie CTUR predstavuje obrovskú výzvu, ktorá si vyžaduje silné a globálne partnerstvo a využitie všetkých foriem financovania (od domáceho, medzinárodného, verejného a súkromného financovania i financovania z inovatívnych zdrojov), ako aj nefinančných prostriedkov; keďže súkromné financovanie môže dopĺňať, ale nie nahrádzať verejné financovanie;
 - P. keďže účinná mobilizácia domácich zdrojov je nenahraditeľným faktorom pri dosahovaní cieľov programu 2030; keďže rozvojové krajiny sú obzvlášť postihnuté daňovými únikmi spoločností a vyhýbaním sa daňovým povinnostiam;
 - Q. keďže presadzovanie trvalo udržateľného rozvoja si vyžaduje odolnosť, ktorá by sa mala posilňovať mnohostranným prístupom v rámci vonkajšej činnosti EÚ a v súlade so zásadou súdržnosti politík v záujme rozvoja; keďže členské štáty a politiky EÚ majú plánované aj neplánované účinky na rozvojové krajiny a keďže CTUR predstavujú jedinečnú príležitosť na dosiahnutie väčšej súdržnosti a spravodlivejších politík vo vzťahu k rozvojovým krajinám;
 - R. keďže medzinárodný obchod môže byť silnou hybnou silou rozvoja a hospodárskeho rastu a veľká časť dovozu do EÚ pochádza z rozvojových krajín; keďže program 2030 uznáva obchod ako prostriedok dosiahnutia CTUR;
 - S. keďže na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja je nevyhnutné riešiť výzvy spojené s migráciou a potreby rastúcej svetovej populácie; keďže v programe 2030 sa vyzdvihuje úloha migrácie ako potenciálnej hybnej sily rozvoja; keďže v článku 208 ZFEÚ sa stanovuje, že odstránenie chudoby je prvoradým cieľom rozvojových politík EÚ;
1. berie na vedomie oznámenie Komisie o európskych opatreniach zameraných na udržateľnosť, ktoré mapuje existujúce politické iniciatívy a nástroje na európskej úrovni a slúži ako reakcia na program 2030; zdôrazňuje však potrebu komplexného posúdenia, vrátane politických medzier a tendencií, nezrovnalostí a nedostatkov týkajúcich sa vykonávania, ako aj potenciálnych prínosov a súčinnosti všetkých jestvujúcich politík a právnych predpisov EÚ vo všetkých odvetviach; zdôrazňuje potrebu koordinovanej činnosti na toto posúdenie na európskej úrovni, ako aj na úrovni členských štátov; vyzýva preto Komisiu a Radu (vo všetkých jej zloženiach) a agentúry a orgány EÚ, aby neodkladne v tomto zmysle pracovali;
 2. zdôrazňuje, že zámerom programu 2030 je dosiahnuť lepšie životné podmienky pre všetkých a že tri rovnocenné piliere trvalo udržateľného rozvoja, konkrétne sociálny, environmentálny a hospodársky rozvoj, sú kľúčové na dosiahnutie CTUR; zdôrazňuje, že trvalo udržateľný rozvoj je základný cieľ Únie uvedený v článku 3 ods. 3 Zmluvy o EÚ a v diskusii o budúcnosti Európy by mal zohrávať ústrednú úlohu;
 3. víta záväzok Komisie začleňovať CTUR do všetkých politík a iniciatív EÚ na základe

zásad univerzálnosti a integrácie; vyzýva Komisiu, aby bezodkladne vypracovala komplexnú krátkodobú, strednodobú a dlhodobú ucelenú, koordinovanú a spoločnú rámcovú stratégiu na plnenie 17 CTUR a ich 169 súvisiacich podcieľov v EÚ, pričom uznáva vzájomné prepojenia a vyvážené zastúpenie rôznych CTUR prostredníctvom viacúrovňovej správy a medziodvetvového prístupu; okrem toho zdôrazňuje, že treba začleniť všetky aspekty programu 2030 do európskeho semestra a zabezpečiť úplné zapojenie Európskeho parlamentu do tohto procesu; vyzýva prvého podpredsedu, ktorý má prierezovú zodpovednosť za trvalo udržateľný rozvoj, aby prevzal vedúcu úlohu v tejto oblasti; zdôrazňuje, že EÚ a jej členské štáty sa zaviazali splniť všetky hlavné a čiastkové CTUR v plnej miere, v praxi aj v duchu;

4. pripomína význam základnej zásady programu 2030 „na nikoho sa nezapomínať“; žiada Komisiu a členské štáty, aby podnikli rozhodné kroky na riešenie nerovnosti v rámci krajín a medzi nimi, lebo tieto nerovnosti zväčšujú vplyv iných globálnych výziev a brzdia pokrok v oblasti trvalo udržateľného rozvoja; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vo svojich politikách podporovali výskum a rozčleňovanie údajov vo svojich politikách s cieľom zabezpečiť, aby najzraniteľnejšie a marginalizované osoby boli zahrnuté a uprednostňované;
5. víta odhodlanie Komisie začleniť CTUR do svojho programu lepšej právnej regulácie a zdôrazňuje potenciál strategického využívania nástrojov lepšej právnej regulácie na posúdenie súdržnosti politík EÚ z hľadiska programu 2030; vyzýva Komisiu, aby vytvorila kontrolu CTUR všetkých nových politík a právnych predpisov a aby zabezpečila úplnú súdržnosť politík v záujme vykonávania CTUR, za súčasnej podpory súčinnosti, získavania spoločných prínosov a zabráňovania kompromisom, a to na tak európskej úrovni, ako aj na úrovni členských štátov; zdôrazňuje, že je potrebné, aby trvalo udržateľný rozvoj bol integrálnou súčasťou celkového rámca posudzovania vplyvov, a nie samostatný vplyv ako v súčasnom súbore nástrojov Komisie v oblasti lepšej právnej regulácie; vyzýva na zlepšenie nástrojov na meranie a kvantifikáciu strednodobých a dlhodobých environmentálnych výsledkov v rámci posudzovania vplyvov; vyzýva ďalej Komisiu, aby zaistila, aby sa v rámci hodnotení a kontrol vhodnosti v rámci Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT) nutne posudzovalo, či konkrétne politiky alebo právne predpisy prispievajú k ambicióznemu plneniu CTUR, alebo či v ňom v skutočnosti bránia; vyzýva na jasnú identifikáciu a diferenciaciu úrovne správy vecí verejných, na ktorej by sa ciele mali plniť, a súčasne zdôrazňuje, že by sa mala dodržať zásada subsidiarity; vyzýva na vytvorenie jednoznačných a jednotných ciest trvalo udržateľného rozvoja na vnútroštátnej a, v prípade potreby, aj na nižšej či miestnej úrovni v prípade tých členských štátov, ktoré tak ešte neučinili; zdôrazňuje, že Komisia by k tomuto procesu mala poskytovať usmernenia s cieľom zaistiť jeho harmonizovaný formát;
6. zdôrazňuje, že 7. EAP je sám osebe dôležitým nástrojom na plnenie CTUR, hoci opatrenia prijaté v niektorých odvetviach stále nepostačujú na to, aby zabezpečili splnenie cieľov udržateľného rozvoja; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali všetky potrebné kroky na úplné vykonanie 7. EAP, aby začlenili do hodnotenia 7. EAP posúdenie toho, do akej miery jeho ciele zodpovedajú CTUR, a aby zohľadňujúc tieto výsledky predložila odporúčanie týkajúce sa nástupníckeho programu; vyzýva Komisiu, aby včas navrhla environmentálny akčný program Únie na obdobie po roku 2020, ako to vyžaduje článok 192 ods. 3 ZFEÚ, pretože takýto program prispeje k splneniu CTUR v Európe;

7. naliehavo žiada Komisiu, aby dodržiavala rozvojový program dohodnutý v deklarácii z Ria a v programe 2030, ako aj johannesburský plán plnenia (JPOI) z roku 2002 a záverečný dokument z konferencie OSN o udržateľnom rozvoji Rio+20 z roku 2012;
8. domnieva sa, že Komisia by mala nabádať členské štáty, aby podporovali vytváranie a posilňovanie rád pre trvalo udržateľný rozvoj na národnej úrovni, a to aj na miestnej úrovni; a aby posilňovali účasť a účinné zapájanie občianskej spoločnosti a ďalších príslušných zainteresovaných strán do príslušných medzinárodných fór a v tejto súvislosti aby presadzovali transparentnosť a širokú účasť verejnosti a partnerstvá na vykonávanie trvalo udržateľného rozvoja;
9. uznáva, že v záujme splnenia cieľov trvalo udržateľného rozvoja bude potrebné zapojenie viacerých zainteresovaných strán, t. j. EÚ, členských štátov, miestnych a regionálnych úradov, občianskej spoločnosti, občanov, podnikov a partnerov z tretích krajín; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby sa platformy zainteresovaných strán ohlásené v jej oznámení stali modelom osvedčených postupov na uľahčenie plánovania, vykonávania, monitorovania a revízie programu 2030; zdôrazňuje, že v rámci tejto platformy by sa mali využívať odborné znalosti vyplývajúce z rôznych kľúčových odvetví, a podporiť inovácie a prispieť k zabezpečeniu účinného prepojenia so zainteresovanými stranami, podporovať prístup zdola nahor, ako aj trvalo udržateľný rozvoj; zdôrazňuje okrem toho, že platforma by mala mať oveľa širší rozsah ako je partnerské učenie a mala by umožňovať skutočné zapojenie zainteresovaných strán do plánovania a monitorovania plnenia CTUR; vyzýva Komisiu, aby presadzovala súčinnosť s inými súvisiacimi platformami, ako je platforma REFIT, platforma obehového hospodárstva, pracovná skupina na vysokej úrovni pre konkurencieschopnosť a rast a expertná skupina na vysokej úrovni pre udržateľné financie, a aby podala Európskemu parlamentu a Rade správu o tom, ako sa nadviaže na odporúčania platformy;
10. vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila úsilie s cieľom uľahčiť riadenie CTUR s cieľom zabezpečiť:
 - i) viacodvetvovosť: vytvorením vnútroštátnej koordinačnej štruktúry zodpovednej za nadviazanie na program Agenda 21, ktorá by využívala odborné znalosti MVO;
 - ii) viacúrovňovosť: stanovením účinného inštitucionálneho rámca pre trvalo udržateľný rozvoj na všetkých úrovniach;
 - iii) viacsubjektovosť: uľahčením a podporou informovanosti a zapojenia verejnosti sprístupnením informácií;
 - iv) dôraz na zlepšovanie rozhrania medzi vedou a politikou;
 - v) stanovenie jednoznačného harmonogramu kombinujúceho krátkodobé a dlhodobé myslenie.

Žiada preto Komisiu, aby zabezpečila, aby platforma viacerých zainteresovaných strán nevyústila iba do zhromažďovania informácií, ale aj do šírenia poznatkov v oblasti CTUR, a aby zabezpečilo, aby platforma mala vplyv na politický program. Preto žiada, aby Komisia s podporou Európskeho parlamentu a Rady vytvorila platformu viacerých zainteresovaných strán zapájajúcu subjekty zo rôznych odvetví. Vo fóre s najmenej 30

účastníkmi by mali byť zastúpené podniky a priemysel, spotrebiteľské skupiny, odbory, sociálne MVO a MVO pôsobiace v oblasti životného prostredia a klímy, MVO pôsobiace v oblasti rozvojovej spolupráce a zástupcovia miestnej verejnej správy a miest; Stretnutia by mali byť otvorené čo najväčšiemu počtu subjektov a mali by byť navrhnuté tak, aby sa mohli rozšíriť v prípade, že sa časom zvýši záujem. Platforma by na svojich štvrtročných schôdzach mala pomenúvať problémy, ktoré bránia v plnení CTUR. Európsky parlament by mal zvážiť vytvorenie pracovnej skupiny pre CTUR, aby sa zabezpečila horizontálna práca v rámci Európskeho parlamentu na túto tému. Toto fórum by malo pozostávať z poslancov Európskeho parlamentu zastupujúcich čo najviac výborov. Komisia a Európsky parlament by sa mali na schôdzach platformy viacerých zainteresovaných strán aktívne podieľať. Komisia by mala každoročne platformu informovať o svojich budúcich plánoch v oblasti pomoci s plnením cieľov trvalo udržateľného rozvoja a mala by vytvoriť dokument, dostupný na všetkých úrovniach vo všetkých členských štátoch, o osvedčených postupoch pri plnení cieľov trvalo udržateľného rozvoja pred schôdzami OSN v oblasti cieľov trvalo udržateľného rozvoja konanými v júni či júli. Výbor regiónov by mal byť mostom medzi miestnymi a celoštátnymi subjektmi.

11. víta čoraz väčší objem inštitucionálneho a súkromného kapitálu vyčlenený na financovanie CTUR a nabáda Komisiu a členské štáty, aby vytvorili kritériá trvalo udržateľného rozvoja pre inštitucionálne výdavky EÚ, odhalili potenciálne regulačné prekážky brániace investíciám do CTUR a stimulom tieto investície motivujúcim, a preverili možnosti zblížovania a spolupráce medzi verejnými a súkromnými investíciami;
12. víta potenciálny prínos preskúmania vykonávania environmentálnych politík k dosiahnutiu CTUR prostredníctvom lepšieho uplatňovania *acquis* v členských štátoch; upozorňuje však, že toto preskúmanie by sa nemalo považovať za náhradu za iné nástroje, ako napríklad konania o nesplnení povinnosti;
13. naliehavo žiada Komisiu, aby vytvorila účinné mechanizmy monitorovania, sledovania a kontroly v oblasti plnenia a presadzovania CTUR a programu 2030, a vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s Eurostatom vytvorila súbor konkrétnych ukazovateľov pokroku pre vnútorné uplatňovanie CTUR v EÚ; vyzýva Komisiu, aby vypracúvala výročné správy o pokroku EÚ v oblasti plnenia CTUR; zdôrazňuje, že Komisia by mala podporovať členské štáty v oblasti jednotného podávania správ; žiada Európsky parlament, aby sa stal partnerom v tomto procese, najmä v druhom oblasti činnosti po roku 2020, a žiada každoročný dialóg a podávania správ medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou, čoho výsledkom by malo byť predloženie správy; naliehavo žiada, aby výsledky boli transparentné a zároveň ľahko zrozumiteľné a aby sa dali ľahko tlmočiť širokému spektru publika; zdôrazňuje význam transparentnosti a demokratickej zodpovednosti pri monitorovaní programu 2030, a preto zdôrazňuje úlohu spoluzákonodarcov v tomto procese; domnieva sa, že uzatvorenie záväznej medziinštitucionálnej dohody podľa článku 295 ZFEÚ by v tomto smere prinieslo vhodný režim spolupráce;
14. pripomína, že členské štáty sú povinné podávať OSN správy o svojom plnení cieľov trvalo udržateľného rozvoja; zdôrazňuje, že tieto správy členských štátov by sa mali pripravovať v spolupráci s príslušnými miestnymi a regionálnymi orgánmi; zdôrazňuje, že v členských štátoch s federálnou úrovňou alebo decentralizovanými orgánmi verejnej správy je potrebné špecifikovať výzvy a povinnosti týkajúce sa týchto delegovaných

úrovni verejnej správy pri plnení cieľov trvalo udržateľného rozvoja;

15. vyzýva Komisiu, aby podporovala udržateľné globálne hodnotové reťazce spolu so zavedením systémov náležitej starostlivosti pre spoločnosti so zameraním na ich celý dodávateľský reťazec, čo by podnietilo podniky, aby investovali zodpovednejšie, a stimulovalo by účinnejšie zavádzanie kapitol o udržateľnosti do dohôd o voľnom obchode, zahŕňajúcich oblasti boja proti korupcii, transparentnosti, boja proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a zodpovedného správania podnikov;
16. nazdáva sa, že akákoľvek budúca vízia Európy musí zahŕňať ciele trvalo udržateľného rozvoja ako kľúčovú zásadu, a že pri tom by sa členské štáty mali posúvať smerom k udržateľným hospodárskym modelom a úloha EÚ pri dosahovaní trvalo udržateľného rozvoja by preto mala byť v centre úvah, ktoré sa začali bielou knihou Komisie z 1. marca 2017 o budúcnosti Európy (COM(2017)2025), ak je potrebný pevnejší rozmer udržateľnosti v kontexte hospodárskeho rastu; domnieva sa, že dosiahnutie cieľov trvalo udržateľného rozvoja a programu 2030 je pre EÚ rozhodujúce a že dosiahnutie cieľov trvalo udržateľného rozvoja by malo byť európskym dedičstvom pre budúce generácie; uznáva, že program 2030 je v súlade so zásadami a hodnotami Európskej únie a plnenie cieľov trvalo udržateľného rozvoja tak prirodzene vyplýva z plánov Európskej únie vytvoriť lepšiu, zdravšiu a udržateľnejšiu budúcnosť pre Európu;
17. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby budovali kapacity na integrované posudzovanie, technologickú a inštitucionálnu inováciu a finančnú mobilizáciu v záujme plnenia cieľov trvalo udržateľného rozvoja;
18. uznáva, že väčšina európskych krajín (z EÚ aj mimo nej) sú signatári dohody o cieľoch trvalo udržateľného rozvoja; domnieva sa, že v kontexte diskusie o budúcnosti Európy by sa malo zvažovať vytvorenie celoeurópskeho rámca pre plnenie cieľov trvalo udržateľného rozvoja medzi členskými štátmi EÚ, EHP, signatármi dohôd o pridružení s EÚ, kandidátskymi krajinami na vstup do EÚ a so Spojeným kráľovstvom po jeho odchode;
19. zdôrazňuje úlohu politického fóra na vysokej úrovni pri nadväzujúcich opatreniach a hodnotení plnenia CTUR a vyzýva Komisiu a Radu, aby rešpektovali vedúcu úlohu EÚ pri navrhovaní a vykonávaní programu 2030 prostredníctvom dohôd o spoločných pozíciách EÚ a prostredníctvom spoločných správ EÚ, a to na základe koordinovaného podávania správ členskými štátmi a inštitúciami EÚ pred zasadnutím politického fóra na vysokej úrovni pod záštitou valného zhromaždenia; vyzýva Komisiu, aby podrobne preskúmala existujúce opatrenia počas nadchádzajúceho politického fóra na vysokej úrovni, ako aj osobitné CTUR, ktoré budú predmetom preskúmania;
20. domnieva sa, že EÚ by mala byť celosvetovým priekopníkom prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a udržateľný systém výroby a spotreby; nabáda Komisiu, aby svoje politiky v oblasti vedy, techniky a inovácií orientovala na CTUR, a vyzýva ju, aby vypracovala oznámenie o vede, technike a inováciách v záujme trvalo udržateľného rozvoja, ako to odporúča expertná skupina Komisie venovaná krokom nadväzujúcim na konferenciu Rio+20, najmä CTUR, a to v záujme vytýčenia a podpory dlhodobej koordinácie a súdržnosti politik;
21. trvá na tom, že veda, technika a inovácie sú osobitne dôležité nástroje na dosahovanie CTUR; zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa do programu Horizont 2020 a budúcich

rámcových výskumných programov lepšie začlenili pojmy „trvalo udržateľný rozvoj“ a „spoločenské výzvy“;

22. pripomína, že Európsky parlament by v zmysle svojho uznesenia z 12. mája 2016 mal mať jednoznačnú úlohu pri plnení programu 2030 Európskou úniou;
23. víta nedávne iniciatívy na podporu efektívneho využívania zdrojov, okrem iného prostredníctvom podpory predchádzania vzniku odpadu, opätovného využívania a recyklácie, obmedzenia energetického zhodnocovania na nerecyklovateľné materiály, ako aj postupného zrušenia ukladania recyklovateľného alebo obnoviteľného odpadu, ktorý sa predkladá v akčnom pláne pre obehové hospodárstvo, a návrh nových, ambiciózných cieľov EÚ v oblasti odpadov, ktorý bude, okrem iného, prispievať k CTUR č. 12 a znižovaniu objemu morského odpadu; uznáva, že dosiahnutie CTUR a cieľov v oblasti zmeny klímy nákladovo efektívnym spôsobom si bude vyžadovať zvýšenie efektívnosti využívania zdrojov a, do roku 2050, zníženie ročných celkových emisií skleníkových plynov o 19 % a emisií skleníkových plynov z krajín G7, až o 25 %; poukazuje na to, že 12 zo 17 CTUR závisí od udržateľného využívania prírodných zdrojov; zdôrazňuje význam udržateľnej spotreby a výroby zvyšovaním efektívnosti, znižovaním znečistenia, dopytu po zdrojoch a menšou tvorbou odpadu; zdôrazňuje, že treba oddeliť rast, využívanie zdrojov a vplyvy na životné prostredie; vyzýva Komisiu, aby vypracovala pravidelné správy o stave obehového hospodárstva, v ktorých uvedie stav a trendy a umožní, aby sa platné politiky upravili na základe objektívnych, spoľahlivých a porovnateľných informácií; vyzýva ďalej Komisiu, aby zaistila, aby obehové hospodárstvo prinieslo výrazný pokles v oblasti používania prvotných materiálov, zníženie množstva materiálov vyradených ako odpad, výrobky, ktoré dlhšie vydržia, a využívanie vedľajších produktov z výroby a nadbytočných materiálov, ktoré sa predtým považovali za toky odpadu; vyzýva Komisiu, aby navrhla ambicióznú a komplexnú stratégiu týkajúcu sa plastov a zároveň plnila cieľ na rok 2020 týkajúci sa nakladania s chemikáliami environmentálne vhodným spôsobom a zohľadňovala cieľ v oblasti cyklov netoxických materiálov uvedený v 7. EAP; domnieva sa, že pre CTUR č. 2 je na európskej úrovni kľúčová koordinovaná akcia proti plynutiu potravinami; zdôrazňuje cieľ EÚ znížiť potravinový odpad o 50 % do roku 2030;
24. zdôrazňuje, že v rozhodnutí č. 1386/2013/EÚ sa uvádza, že súčasné systémy výroby a spotreby vytvárajú v svetovom hospodárstve veľké množstvo odpadov, čo spolu s rastúcim dopytom po tovare a službách pri vyčerpávaní zdrojov prispieva k zvyšovaniu cien dôležitých surovín, rúd a energií a zároveň k vytvoreniu ešte väčšieho znečistenia a odpadov, pričom sa zvyšujú celosvetové emisie skleníkových plynov a zároveň sa zosilňuje degradácia pôdy a odlesňovanie; je preto nutné úsilie zo strany EÚ a členských štátov, aby zabezpečili posudzovanie životného cyklu (LCA) výrobkov a služieb a zhodnotili ich skutočný vplyv z hľadiska udržateľnosti;
25. pripomína, že oddelenie hospodárskeho rastu od spotreby zdrojov je zásadne dôležité pre obmedzenie vplyvov na životné prostredie, pre zlepšenie konkurencieschopnosti Európy a pre zníženie jej závislosti v oblasti zdrojov;
26. zdôrazňuje, že aby EÚ splnila ciele programu 2030, je zásadne dôležité, aby ich komplexne odrážal európsky semester, a to aj prostredníctvom riešenia tzv. zelených pracovných miest, efektívnosti využívania zdrojov, a udržateľných investícií a inovácie; poznamenáva, že hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje má veľký potenciál tvorby

pracovných miest a hospodárskeho rastu, pretože do roku 2050 by prinieslo ďalšie zvýšenie o 2 bilióny USD pre svetové hospodárstvo a vytvorilo nárast HDP o 600 miliárd USD v krajinách skupiny G7;

27. vyzýva Komisiu, aby všetkým zainteresovaným stranám vrátane investorov, odborov a občanov prízvukovala prínosy transformácie neutržateľnej výroby na činnosti, ktoré umožnia vykonávanie cieľov v oblasti trvalo udržateľného rozvoja a výhody vyplývajúce z neustálej rekvalifikácie pracovnej sily s cieľom ekologického, čistého, kvalitného zamestnania;
28. zdôrazňuje dôležitosť splnenia SDG č. 2 venovaného udržateľnému poľnohospodárstvu a SDG venovaných predchádzaniu vzniku znečistenia a nadmernému používaniu vody (č. 6.3 a 6.4), zlepšovaniu kvality pôdy (č. 2.4 a 15.3) a zastaveniu straty biodiverzity (č. 15) na úrovni EÚ;
29. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa zaoberali výraznými oneskoreniami pri dosahovaní dobrého stavu v oblasti vody v rámci smernice o vode a zabezpečili splnenie CTUR č. 6; berie na vedomie, že podľa hodnotenia EEA viac než polovica riečnych a jazerných vodných útvarov v Európe má ekologický stav, ktorý je označený ako menej dobrý a že vodné ekosystémy prechádzajú stále najvýraznejším zhoršovaním a poklesom biodiverzity; vyzýva Komisiu, aby podporila inovatívne prístupy k udržateľnému hospodáreniu s vodou, a to aj plnohodnotným uvoľnením potenciálu opätovného využívania odpadových vôd a uplatňovaním zásad obehového hospodárstva v hospodárení s vodami tým, že zavedie opatrenia na podporu opätovného využívania odpadových vôd v poľnohospodárstve, priemysle a v komunálnych odvetviach; zdôrazňuje, že približne 70 miliónov Európanov má problémy s vodou počas letných mesiacov; okrem toho pripomína, že približne 2 % z celkového počtu obyvateľov EÚ nemá úplný prístup k pitnej vode, čo nerovnomerne postihuje zraniteľné a marginalizované skupiny; ďalej pripomína, že v Európe dochádza k 10 úmrtiam denne v dôsledku závadnej vody a nedostatočnej hygieny;
30. víta spoločné oznámenie Komisie pre budúcnosť našich oceánov, v ktorom sa navrhuje 50 opatrení na bezpečné, čisté a udržateľné využívanie oceánov v Európe a na celom svete v záujme splnenia CTUR č. 14, čo je naliehavý cieľ vzhľadom na potrebu rýchleho oživenia európskych morí a svetových oceánov;
31. zdôrazňuje environmentálny význam a spoločensko-hospodárske výhody biodiverzity a konštatuje, že podľa najnovšej správy týkajúcej sa „medzi možnosťami našej planéty“ prekročili súčasné hodnoty straty biodiverzity medzi možnosťami planéty, pričom integrita biosféry je považovaná za základnú medzu možností a jej významná zmena prináša zemský systém do nového stavu; so znepokojením konštatuje, že ciele stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 a Dohovoru o biologickej diverzite sa nepodarí splniť bez významného dodatočného úsilia; pripomína, že približne 60 % živočíšnych druhov a 77 % chránených biotopov nemá optimálne podmienky¹; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zintenzívnili svoje úsilie v záujme dosiahnutia týchto cieľov, a to, okrem iného, plným vykonávaním smerníc o ochrane prírody a uznávajúc pridanú hodnotu ekosystémov a biodiverzity životného prostredia v Európe vyčlenením

¹ Správa EEA č. 30/2016 o životnom prostredí z roku 2016 – na podporu monitorovania siedmeho environmentálneho akčného programu:
<https://www.eea.europa.eu/publications/environmental-indicator-report-2016>.

dostatočných zdrojov v rámci budúcich rozpočtov, a to aj v oblasti zachovania biodiverzity, predovšetkým siete Natura 2000 a programu LIFE; opakuje, že je potrebná spoločná metodika sledovania zohľadňujúca všetky priame a nepriame výdavky v oblasti biologickej diverzity a ich efektívnosť, a zdôrazňuje, že celkové výdavky EÚ nesmú mať žiadne nepriaznivé vplyvy na biodiverzitu a mali by podporovať dosahovanie európskych cieľov v oblasti biodiverzity;

32. zdôrazňuje, že plnohodnotné vykonávanie, presadzovanie a primerané financovanie smerníc o ochrane prírody je životne dôležitou podmienkou zaistovania úspechu stratégie v oblasti biologickej diverzity ako celku a splnenia jej hlavného cieľa; víta rozhodnutie Komisie nerevidovať smernice o ochrane prírody;
33. vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby urýchlene doplnili a podporili ekologickú sieť Natura 2000 a vyvinuli väčšie úsilie s cieľom zabezpečiť, aby bol určený dostatočný počet osobitných chránených území podľa smernice o biotopoch a aby toto označenie sprevádzali účinné opatrenia na ochranu biodiverzity v Európe;
34. konštatuje, že podľa výskumu je neudržateľné poľnohospodárstvo hlavným motorom poklesu organického uhlíka v pôde a biologickej diverzity pôdy; vyzýva EÚ, aby podporovala metódy, ktoré zlepšujú kvalitu pôdy, napríklad rotáciu so začlenením strukovín a hospodárskych zvierat, čím sa umožní, aby EÚ splnila CTUR č. 2.4 a 15.3;
35. nazdáva sa, že EÚ musí vyvinúť väčšiu snahu, aby dosiahla CTUR č. 15; nalieha predovšetkým na Komisiu, aby prioritne riešila otázku dekontaminácie životného prostredia návrhom harmonizovaných noriem proti využívaniu a degradácii pôdy a aby čo najskôr predložila akčný plán na boj proti odlesňovaniu a degradácii lesov, o ktorom opakovane informovala, a harmonogram jeho vykonávania;
36. uznáva, že zmeny v oblasti biodiverzity pôdy a množstva organického uhlíka v pôde sú zväčša vyvolávané praktikami v oblasti obhospodarovania pôdy a zmenami využívania pôdy, ako aj zmenou klímy, čo má výrazne negatívny vplyv na celé ekosystémy a spoločnosť; vyzýva preto Komisiu, aby v nadchádzajúcom 8. EAP venovala osobitnú pozornosť záležitostiam súvisiacim s pôdou;
37. zdôrazňuje, že dovoz sójovej múčky určenej na výživu zvierat do EÚ prispieva k odlesňovaniu v Južnej Amerike a tým ohrozuje CTUR v oblasti odlesňovania, zmeny klímy a biologickej diverzity;
38. vyzýva Komisiu, aby ako celosvetový aktér zintenzívnila úsilie o ochranu dôležitej ekológie a životného prostredia v Arktíde; naliehavo vyzýva Komisiu, aby neumožnila žiadne politiky podnecujúce využívanie Arktídy na ťažbu fosílnych palív;
39. víta zameranie na biodiverzitu, prírodné zdroje a ekosystémy a uznanú súvislosť medzi týmito prvkami, ľudským zdravím a dobrými životnými podmienkami; zdôrazňuje potrebu tzv. prístupu „jedného zdravia“ zahŕňajúceho ľudské zdravie, zdravie zvierat aj zdravie životného prostredia, a pripomína, že investície do výskumu a inovácie zamerané na vývoj nových zdravotníckych technológií sú nutnou podmienkou splnenia CTUR; naliehavo žiada Komisiu, aby urýchlene uskutočnila analýzu reagujúcu na publikáciu OECD s názvom EU Health at a glance, v ktorej sa ukazuje, že stredná dĺžka života sa v mnohých členských štátoch EÚ nezvýšila; konštatuje, že spravodlivý prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti je kľúčom k udržateľným zdravotníckym

systemom, keďže má potenciál znižovať nerovnosti; zdôrazňuje, že treba vyvinúť viac úsilia v záujme vyriešenia viacrozmerých prekážok brániacich prístupu na individuálnej úrovni, na úrovni poskytovateľov a na úrovni systémov zdravotníctva a pokračovať v investovaní do inovácií a lekárskeho výskumu a do Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) s cieľom vypracovať zdravotnícke riešenia, ktoré sú prístupné, udržateľné a zamerané na boj proti globálnej hrozbe HIV/AIDS, tuberkulóze meningitíde, hepatitíde C a iným zanedbávaným infekčným chorobám, ktoré sú často spojené s chudobou; pripomína, že investovanie do lekárskeho výskumu a vývoja na celosvetovej úrovni je kľúčové z hľadiska reakcie na nové zdravotnícke výzvy, ktorými sú epidémie a rezistencia voči antibiotikám;

40. zdôrazňuje, že hospodárstvo oceánov alebo „modré hospodárstvo“ ponúka významné príležitosti pre trvalo udržateľné využívanie a zachovanie morských zdrojov a že vhodná podpora pri budovaní kapacít na vypracúvanie a vykonávanie nástrojov plánovania a riadenia systémov môže umožniť rozvojovým krajinám, aby boli schopné chopiť sa týchto príležitostí; zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú Európska únia musí v tomto smere zohrávať;
41. uznáva nepopierateľnú väzbu medzi ťažbou zdrojov rybného hospodárstva a ochranou a obchodom; okrem toho uznáva, že alternatívne náklady nekonania pri odstraňovaní škodlivých dotácií v odvetví rybárstva sú mimoriadne vysoké, pretože bez opatrení sa zdroje vyčerpajú, dostaví sa nedostatok potravín a zdroje zamestnanosti, ktoré sa mali zachovať, sa zničia;
42. pripomína, že EÚ a jej členské štáty sú signatármi Parížskej dohody, a teda sa zaviazali plniť jej ciele, ktoré si vyžadujú globálne opatrenia; zdôrazňuje, že treba začleniť dlhodobý cieľ odstránenia emisií uhlíka a obmedziť globálne otepľovanie výrazne pod úroveň 2 °C a pokračovať v úsilí o ďalšie obmedzenie tohto zvýšenia na 1,5 °C;
43. pripomína, že návrh Komisie týkajúci sa rámca politik v oblasti klímy a energetiky na rok 2030 stanovuje tri kľúčové ciele na obdobie do roku 2030: zníženie emisií skleníkových plynov aspoň o 40 %, pokrytie aspoň 27 % dopytu po energii v EÚ obnoviteľnými zdrojmi energie a zlepšiť energetickú efektívnosť aspoň o 30 %; pripomína stanoviská Európskeho parlamentu prijaté k týmto cieľom; zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa tieto ciele naďalej kontrolovali a aby sa pripravila pre EÚ stratégia nulových emisií do polovice storočia poskytujúca nákladovo efektívnu cestu ku splneniu cieľa nulových emisií prijatého v rámci Parížskej dohody, a to s prihliadnutím na regionálne a národné osobitosti v rámci EÚ;
44. vyzýva EÚ a členské štáty, aby účinne začlenili zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu do rozvojových politik; zdôrazňuje potrebu podporovať transfer energeticky účinných a čistých technológií, ako aj investície do menších, mimosieťových a decentralizovaných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov; vyzýva EÚ, aby zvýšila svoju pomoc v oblasti udržateľného poľnohospodárstva na boj so zmenou klímy a zamerala svoju podporu na malých poľnohospodárov, diverzifikáciu plodín a poľnohospodársko-lesnícke a poľnohospodársko-ekologické postupy;
45. poznamenáva, že zhoršovanie životného prostredia a zmena klímy predstavujú významnú hrozbu pre nastolovanie a udržiavanie mieru a spravodlivosti; uznáva, že je potrebné viac zdôrazňovať skutočnosť, že zmena klímy a poškodzovanie životného prostredia je hnacím motorom svetovej migrácie, ako aj chudoby a hladu; vyzýva EÚ

a členské štáty, aby zachovali zmenu klímy ako strategickú prioritu v diplomatických dialógoch na globálnej úrovni vrátane bilaterálnych a medziregionálnych dialógov so skupinou G7, skupinou G20, v OSN a s partnerskými krajinami (napr. s Čínou), a to s cieľom pokračovať v pozitívnom a aktívnom dialógu, ktorý urýchľuje globálny prechod na čistú energiu a bráni nebezpečnej zmene klímy;

46. uznáva prácu organizácie Center for Climate and Security so sídlom v USA, pokiaľ ide o identifikáciu vrcholových väzieb medzi zmenou klímy a medzinárodnou bezpečnosťou, ktorý označuje zmenu klímy označuje za „násobiteľa hrozieb“, ktorý by si mohol vyžiadať väčšie humanitárne alebo vojenské zásahy a mohol by viesť k závažnejším búrkam ohrozujúcim mestá a vojenské základne;
47. zdôrazňuje skutočnosť, že energetická chudoba, ktorá je často definovaná ako situácia, keď jednotlivci alebo domácnosti nie sú schopní zodpovedajúcim spôsobom vykurovať alebo zabezpečiť ďalšie požadované energetické služby vo svojich domovoch za prijateľnú cenu, je problémom v celej rade členských štátov; zdôrazňuje, že energetická chudoba je spôsobená zvyšujúcimi sa cenami energie, recesným vplyvom na národnú a regionálnu ekonomiku a nízkou energetickou efektívnosťou domov; pripomína, že podľa štatistiky EÚ o príjmoch a životných podmienkach (EU-SILC) sa odhaduje, že 54 miliónov európskych občanov (10,8 % populácie EÚ) neboli schopní v roku 2012 svoj domov primerane vykurovať, pričom podobné čísla sa uvádzajú v súvislosti s oneskorenou úhradou účtov za energiu alebo s prítomnosťou zlých podmienok bývania; vyzýva členské štáty, aby tento problém uznali a riešili, pretože zaistenie základných energetických služieb je kriticky dôležité na zaistenie toho, aby komunity netrpeli nepriaznivými zdravotnými dôsledkami, nedostávali sa do hlbšej chudoby, dokázali zachovať dobrú kvalitu života, ako aj na zaistenie toho, aby sa finančné výdavky na pomoc domácnostiam, ktoré potrebujú podporu, nestali príliš veľkou záťažou; zdôrazňuje, že moderné energetické služby sú rozhodujúce pre blahobyt ľudí, ako aj pre hospodársky rozvoj krajiny; a pritom na celom svete 1,2 miliardy ľudí nemá prístup k elektrine a viac než 2,7 miliardy ľudí nemá možnosť tepelne upravovať jedlo využitím čistej energie; ďalej pripomína, že viac než 95 % týchto ľudí žije buď v subsaharskej Afrike alebo v rozvojových krajinách Ázie a zhruba 80 % ich žije vo vidieckych oblastiach; zdôrazňuje, že energia je ústredným bodom takmer každej významnej výzvy a možnosti, ktorým svet dnes čelí; zdôrazňuje, že či už pre zamestnanosť, bezpečnosť, zmenu klímy, výrobu potravín alebo zvyšovanie príjmov, prístup k energii má zásadný význam pre všetkých a že trvalo udržateľná energia predstavuje možnosť – mení životy, hospodárstva i planétu;
48. odporúča úplné začlenenie klimatických opatrení do celého rozpočtu EÚ (uplatňovanie hľadiska klimatických opatrení) zaisťujúce začlenenie opatrení na zníženie emisií skleníkových plynov do všetkých rozhodnutí o investíciách v Európe;
49. vyzýva Komisiu, aby každých päť rokov, počínajúc od obdobia šiestich mesiacov od facilitačného dialógu v roku 2018 v rámci UNFCCC, vypracovala správu o právnych predpisoch EÚ v oblasti klímy vrátane nariadenia o spoločnom úsilí a smernice o systéme obchodovania s emisiami EÚ s cieľom zaistiť, aby tieto právne predpisy boli účinné pri očakávanom príspevi k snahe EÚ o znižovania emisií, a zistiť, či súčasný smer znižovania bude stačiť na to, aby sa naplnili CTUR a ciele Parížskej dohody; ďalej požaduje, aby najneskôr do roku 2020 Komisia zrevidovala a posilnila klimatický a energetický rámec do roku 2030 a vnútroštátne stanovený príspevok EÚ, s cieľom dostatočného zosúladenia s dlhodobými cieľmi Parížskej dohody a CTUR; vyzýva

Komisiu, aby stimulovala možnosti pohlcovania emisií skleníkových plynov prostredníctvom podpory rozvoja politik, ktoré podporujú zalesňovanie s riadnymi postupmi lesného hospodárenia, vzhľadom na skutočnosť, že EÚ sa v rámci programu 2030 zaviazala podporovať implementáciu trvalo udržateľného lesného hospodárenia s cieľom zastaviť odlesňovanie, obnoviť poškodené lesy a zvyšovať zalesňovanie a obnovu lesov na celom svete do roku 2020;

50. zdôrazňuje skutočnosť, že úsilie o zmiernenie globálneho otepľovania nie je prekážkou hospodárskeho rastu a zamestnanosti a že naopak, odstraňovanie emisií oxidu uhličitého z hospodárstva by sa mohlo považovať za kľúčový zdroj nového a udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti; uznáva však, že pri prechode na akýkoľvek nový hospodársky a sociálny model budú komunity zamerané na tradičné priemyselné odvetvia pravdepodobne čeliť výzvam; zdôrazňuje význam podpory tohto prechodu a vyzýva Komisiu členské štáty, aby usmerňovali finančné prostriedky zo zdrojov, ako je systém EÚ na obchodovanie s emisnými kvótami, na financovanie modernizácie a spravodlivej transformácie, s cieľom podporiť takéto komunity a presadzovať prijatie najlepších výrobných technológií a postupov, ktoré sú schopné zabezpečiť najlepšie environmentálne normy a vytvoriť bezpečné, stabilné a trvalo udržateľné pracovné miesta;
51. konštatuje, že pokračujúca strata biodiverzity, negatívne dôsledky odlesňovania a zmeny klímy môžu viesť k čoraz väčšiemu konkurenčnému boju o zdroje ako potraviny a energia, ku zvýšenej miere chudoby a politickej nestability na celom svete a k presunom obyvateľstva a novým globálnym migračným vzorcom; trvá na tom, že Komisia, Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a členské štáty by mali zväziť tieto faktory vo všetkých aspektoch vonkajších vzťahov a medzinárodnej diplomacie a zabezpečiť podstatné zvýšenie oficiálnej rozvojovej pomoci (ORP); žiada, aby Komisia, ESVČ a členské štáty sledovali v rámci všetkých opatrení a interakcií s tretími krajinami úsilie znížiť emisie podporou obnoviteľných zdrojov energie, efektívnosti využívania zdrojov, biodiverzity a ochrany lesov, a podporovaním zmierňovania zmeny klímy a prispôsobenia sa nej;
52. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby vonkajšie politiky EÚ boli v súlade s CTUR, a aby identifikovala oblasti, v ktorých sú potrebné ďalšie opatrenia alebo vykonávanie s cieľom zabezpečiť, aby vonkajšie politiky EÚ podporovali účinné vykonávanie CTUR a neboli v rozpore s CTUR a ich vykonávaním v iných regiónoch, najmä v rozvojových krajinách; vyzýva Komisiu, aby na tento účel zaviedla spoľahlivý proces od prognostickej metódy včasného varovania pre nové iniciatívy a návrhy, vrátane revízie existujúcich právnych predpisov, a aby predložila návrh rozsiahlej vonkajšej stratégie trvalo udržateľného rozvoja; zdôrazňuje dostupné nástroje a fóra, akým sú Európsky fond pre trvalo udržateľný rozvoj (EFSD, regionálne fórum EHK OSN pre udržateľný rozvoj (RFSD), politické fórum na vysokej úrovni a centrálna platforma OSN; vyzýva na dobrovoľné preskúmanie na úrovni politického fóra na vysokej úrovni v súlade s programom 2030, ktoré by nabádalo členské štáty, aby „uskutočňovali pravidelné a inkluzívne preskúmania pokroku“; zdôrazňuje v tomto smere úlohu pravidelného a primeraného posudzovania vplyvu ex ante; pripomína v Zmluve uvedenú povinnosť zohľadňovať ciele rozvojovej spolupráce vo všetkých politikách, ktoré pravdepodobne budú mať vplyv na rozvojové krajiny;
53. zdôrazňuje dôležitosť ORP ako kľúčového nástroja na dosiahnutie cieľov programu 2030, v zmysle odstránenia chudoby vo všetkých jej podobách a boja proti nerovnosti,

pričom pripomína, že rozvojová pomoc sama osebe nestačí na to, aby sa občania rozvojových krajín vymanili z chudoby; zdôrazňuje, že treba podporovať nástroje, ktoré podporujú väčšiu zodpovednosť, ako je rozpočtová podpora; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby bezodkladne opätovne potvrdili svoj záväzok k splneniu cieľa 0,7 % hrubého národného dôchodku a aby predložili návrhy podrobného harmonogramu postupného zvyšovania ORP s cieľom dosiahnuť tento cieľ; v tejto súvislosti pripomína záväzok EÚ vyčleniť najmenej 20 % svojej ORP na ľudský rozvoj a sociálne začlenenie a požaduje obnovenie záväzku v tomto smere; vyzýva Komisiu, aby dosiahla odporúčanie Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC) dosiahnuť ročný priemerný grantový prvok celkovej ORP vo výške 86 %; vyzýva, aby ORP bola chránená proti zneužitiu a aby sa dodržiavali medzinárodne dohodnuté zásady účinnosti rozvoja zachovaním základného cieľa ORP v podobe odstránenia chudoby, s osobitným dôrazom na najmenej rozvinuté krajiny (NRK) a nestabilné situácie; pripomína, že v rámci širšieho rozvojového programu treba ísť nad rámec vzťahu darcu a príjemcu;

54. zdôrazňuje, že zabezpečenie daňovej spravodlivosti a transparentnosti, boj proti vyhýbaniu sa daňovými povinnosťami, odstraňovanie nezákonných finančných tokov a daňových rajov spolu so zlepšením správy verejných financií, udržateľným hospodárskym rastom a zvýšením mobilizácie domácich zdrojov má zásadný význam pre financovanie programu 2030; vyzýva EÚ na vytvorenie programu financovania (DEVETAX 2030), konkrétne s cieľom pomôcť vytvárať daňové štruktúry v rozvíjajúcich sa trhovách hospodárstvách a pomôcť rozvojovým krajinám vytvoriť nové regionálne daňové úrady; opakuje svoju výzvu na vybudovanie globálnej dane z finančných transakcií s cieľom riešiť globálne výzvy spojené s chudobou, na vyšetrovanie účinkov presahovania na rozvojové krajiny všetkých vnútroštátnych a európskych daňových politík a na zachovanie zásady súdržnosti politík v záujme rozvoja pri prijímaní právnych predpisov v tejto oblasti;
55. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby opätovne upravili svoj prístup k migrácii s cieľom vypracovať politiku v oblasti migrácie v súlade s CTUR č. 10 a faktickým vnímaním migrantov a žiadateľov o azyl a s bojom proti xenofóbii a diskriminácii migrantov, ako aj s cieľom investovať do kľúčových faktorov pre ľudský rozvoj; opakuje svoje obavy, že nové politiky a finančné nástroje na riešenie prvotných príčin nezákonnej a násilnej migrácie možno realizovať na úkor rozvojových cieľov, a žiada, aby sa Európskemu parlamentu v tejto súvislosti prisúdila výraznejšia kontrolná úloha, s cieľom zabezpečiť, žaby nové nástroje financovania boli v súlade s právnym základom, zásadami a záväzkami EÚ, a najmä s programom 2030; pripomína, že hlavným cieľom politiky rozvojovej spolupráce je odstránenie chudoby a dlhodobý hospodársky a sociálny rozvoj;
56. víta kladenie dôrazu kladeného na investovanie do mladých ľudí ako hlavných realizátorov CTUR; zdôrazňuje potrebu využiť demografickú dividendu rozvojových krajín prostredníctvom vhodných verejných politík a investícií do vzdelávania a zdravia mladých ľudí vrátane sexuálneho a reprodukčného zdravia a vzdelávania; zdôrazňuje príležitosť, aby sa konečne pokročilo v otázke rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien ako podstatného prvku súdržnosti politík v záujme rozvoja a vyzýva EÚ, aby tieto hľadiská presadzovala naprieč všetkými oblasťami vonkajšej činnosti; uznáva, že v záujme zaručenia trvalo udržateľného rozvoja sa treba prioritne zamerať na tieto kľúčové faktory ľudského rozvoja a ľudského kapitálu;
57. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby venovali potrebné zdroje a politický dôraz na

zaistenie toho, aby zásada rodovej rovnosti a posilňovania postavenia žien a dievčat stála v jadre realizácie programu 2030;

58. nalieha na Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že verejné rozpočty nebudú v rozpore s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja; domnieva sa, že na včasnú a úspešnú realizáciu programu 2030 je potrebné výrazné urýchlenie tzv. zelených investícií, inovácií a rastu, a uznáva, že sú potrebné nové nástroje financovania a odlišné prístupy k súčasnej investičnej politike, napríklad postupné ukončenie environmentálne škodlivých dotácií a projektov s vysokými emisiami; žiada stratégiu začleňovania environmentálnych faktorov, sociálnych faktorov a faktorov správy vecí verejných nadnárodnými spoločnosťami a podnikmi do ich podnikových obchodných modelov a inštitucionálnymi investormi do ich investičných stratégií, a to s cieľom previesť prostriedky do sféry udržateľných financií a spôsobiť odklon od fosílnych palív;
59. žiada, aby VFR po roku 2020 presmeroval rozpočet Únie na realizáciu programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 (ďalej len „program 2030“) tým, že zabezpečí primerané financovanie, aby sa účinne dosiahli ciele trvalo udržateľného rozvoja; vyzýva na intenzívnejšie uplatňovanie hľadiska trvalo udržateľného rozvoja vo všetkých mechanizmoch financovania a vo všetkých rozpočtových riadkoch, pričom pripomína, že dlhodobá politika súdržnosti zohráva dôležitú úlohu pri minimalizácii nákladov; zdôrazňuje význam politiky súdržnosti ako hlavnej investičnej politiky EÚ a pripomína, že prierezové uplatňovanie kritérií udržateľnosti a výkonnostných cieľov je potrebné v prípade všetkých štrukturálnych a investičných fondov EÚ vrátane Európskeho fondu pre strategické investície na to, aby sa dosiahol komplexný prechod na udržateľný a inkluzívny hospodársky rast;
60. vyzýva Európsku investičnú banku (EIB), aby zabezpečila, že bude dodržiavať hodnoty Európy pri presadzovaní prísnych kritérií trvalej udržateľnosti v rámci poskytovania úverov a najmä aby poskytovanie úverov v odvetví energetiky a dopravy bolo zamerané na nízkouhlíkové a udržateľné projekty;
61. vyzýva EIB, aby 40 % svojho úverového portfólia do roku 2030 vyčlenila na klimaticky odolný rast generujúci nízke emisie oxidu uhličitého;
62. žiada EIB, aby pre iniciatívu ELENA vyčlenila viac prostriedkov určených na poskytovanie grantov na technickú pomoc zameranú na realizáciu projektov a programov v oblasti energetickej účinnosti, distribuovanej energie z obnoviteľných zdrojov a mestskej dopravy;
63. uznáva, že hlavnou zásadou pri dosahovaní udržateľnej budúcnosti s nízkymi emisiami oxidu uhličitého je odolná a udržateľná infraštruktúra, ktorá prináša množstvo pridružených výhod, napríklad odolnosť a zvýšenú ochranu pred požiarimi a záplavami; nazdáva sa, že prechod na udržateľnú spoločnosť možno dosiahnuť dodržiavaním zásady „prvoradosti energetickej efektívnosti“ a ďalším zlepšovaním efektívnosti spotrebičov, rozvodných sietí a budov a zároveň rozvojom systémov uskladnenia; uznáva, že najväčší potenciál v oblasti energetickej účinnosti je v budovách a žiada EÚ, aby sa prihlásila k záväzku dosiahnuť do roku 2050 cieľ úplne udržateľného, dekarbonizovaného a energeticky účinného fondu budov s takmer nulovým dopytom po energii a pokrytím akéhokoľvek zvyškového dopytu zo širokej škály obnoviteľných zdrojov; vyzýva na urýchlené zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov v energetickom mixe EÚ; varuje pred odkázanosťou na neudržateľnú infraštruktúru

a vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia zamerané na organizovaný prechod na udržateľné nízkouhlíkové hospodárstvo a základné presmerovanie rozvoja infraštruktúr s cieľom zmierniť systémové hospodárske riziká spojené s finančnými aktívami generujúcimi vysoké emisie oxidu uhličitého;

64. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prednostne riešili udržateľnú mobilitu tým, že zlepšia systém verejnej dopravy na miestnej úrovni so zreteľom na špecifiká územia a na základe skutočných potrieb občanov; nazdáva sa, že finančná podpora EÚ určená na rozvoj odvetvia dopravy a infraštruktúr musí sledovať ciele, ktoré by členským štátom priniesli skutočnú pridanú hodnotu;
65. zdôrazňuje, že korupcia má významný vplyv na životné prostredie a že nelegálne obchodovanie s ohrozenými voľne žijúcimi druhmi, minerálmi a vzácnymi nerastmi, ako aj s lesnými produktmi (napríklad drevom) je tiež bytostne späté s korupciou; ďalej zdôrazňuje, že nelegálne obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi môže ohrozené druhy ešte viac ohroziť, pričom nelegálna ťažba dreva môže viesť ku strate biologickej diverzity a zvýšeniu emisií oxidu uhličitého, čo prispieva ku zmene klímy; prízvukuje, že organizovaným zločineckým skupinám to prináša dobré zisky s nízkym rizikom, keďže trestné činy spáchané na lesoch sa len zriedka trestne stíhajú a sankcie často nezodpovedajú závažnosti trestného činu; pripomína, že Dohovor OSN proti korupcii s komplexným zameraním sa na predchádzanie vzniku korupcie, účinné presadzovanie práva, medzinárodnú spoluprácu a vymáhanie majetku môže byť účinným nástrojom boja proti korupcii v environmentálnom sektore; vyzýva členské štáty, aby začlenili protikorupčné stratégie ako transparentnosť a zodpovednosť do environmentálnych právnych predpisov a politík a zvýšili úroveň demokracie a správy vecí verejných; zdôrazňuje, že boj proti korupcii v environmentálnom sektore pomôže s vytváraním spravodlivého prístupu k základným zdrojom (napr. k vode a čistému životnému prostrediu) a je zásadne dôležitý pre ochranu nášho životného prostredia a pre zaistenie trvalo udržateľného rozvoja;
66. uznáva význam kultúry a účasti na kultúre z hľadiska realizácie programu SDG, ako aj úlohu kultúry vo vonkajších vzťahoch a v rámci rozvojovej politiky; požaduje náležitú podporu pre kultúrne inštitúcie a organizácie pri plnení programu SDG, ako aj ďalšie prehĺbenie prepojenia výskumu, vedy, inovácií a umenia;
67. pripomína, že kultúrne zapojenie zlepšuje telesné a duševné zdravie a pohodu, má pozitívny vplyv na výsledky v škole a v práci, pomáha ľuďom, ktorým najviac hrozí riziko sociálneho vylúčenia, vstúpiť na trh práce, a tak výrazne prispieva k dosahovaniu mnohých cieľov trvalo udržateľného rozvoja;
68. je hlboko znepokojený rozdielmi vo výkonnosti systémov vzdelávania v členských štátoch, o čom svedčia aj najnovšie správy PISA; zdôrazňuje, že verejné systémy vzdelávania a odbornej prípravy dostupné pre všetkých sú nevyhnutné na podporu rovnosti a sociálneho začlenenia a pre dosiahnutie cieľov stanovených v SDG č. 4, a že kvalitné vzdelávanie dokáže posilniť postavenie zraniteľných osôb, menšín, ľudí s osobitnými potrebami a žien a dievčat; vyjadruje poľutovanie nad pretrvávajúcim problémom vysokej nezamestnanosti mladých; konštatuje, že vzdelávanie je kľúčom k rozvoju sebestačných spoločností; požaduje, aby EÚ prepojila kvalitné vzdelávanie, technickú a odbornú prípravu so spoluprácou s priemyslom, ako zásadný predpoklad umožňujúci zamestnávanie mládeže a prístup ku kvalifikovaným pracovným miestam;

69. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby chránili regionálne jazyky menších a menej používaných jazykov a jazykovú rozmanitosť a zabezpečili, že sa nebude tolerovať jazyková diskriminácia, a zároveň začlenili ciele udržateľného rozvoja do európskeho rámca politík a medzi súčasné a budúce priority Komisie;
70. domnieva sa, že kultúrna rôznorodosť a ochrana prírodného dedičstva by sa mali podporovať v celom európskom politickom rámci, a to aj prostredníctvom vzdelávania;
71. vyzýva členské štáty, aby sa prednostne venovali environmentálnej a hospodárskej premene priemyselných oblastí, ktoré v rôznych regiónoch Európy zapríčiňujú vysokú úroveň znečisťovania zložiek životného prostredia a vystavujú miestne obyvateľstvo značným rizikám pre zdravie;
72. zdôrazňuje úlohu, ktorú bude mestská agenda EÚ zohrávať pri presadzovaní celosvetovej novej mestskej agendy, a víta vývoj v oblasti politík, ktorý vedie k posilneniu postavenia miest a regiónov, ktoré uskutočňujú synergické ekologické investície; víta tiež iniciatívy ako cena Európsky zelený list a Globálny dohovor primátorov a starostov o klíme a energetike a ďalej zdôrazňuje rozhodujúci význam miest a regiónov z hľadiska dosahovania cieľov trvalo udržateľného rozvoja, keďže udržateľnosť si vyžaduje spoluprácu a dlhodobý prístup na všetkých úrovniach správy vecí verejných a vo všetkých odvetviach;
73. pripomína, že v programe 2030 sa uznáva, že na potraviny, živobytie a obhospodarovanie prírodných zdrojov už nemožno nazerať oddelene; pripomína, že dôraz na rozvoj vidieka a investície do poľnohospodárstva (do pestovania plodín, chovu hospodárskych zvierat, lesného hospodárstva, rybolovu a akvakultúry) je mocným nástrojom úsilia o skoncovanie s chudobou a hladom, ktorý prináša trvalo udržateľný rozvoj; poznamenáva, že poľnohospodárstvo má v oblasti boja proti zmene klímy zohrať významnú úlohu; zdôrazňuje, že veľké ambície cieľov trvalo udržateľného rozvoja možno dosiahnuť len prostredníctvom spolupráce – spolupráce medzi severom a juhom, juhom a juhom a trojstrannej spolupráce – a prostredníctvom globálnych partnerstiev medzi viacerými účastníkmi a v širokom spektre oblastí;
74. víta zámer zohľadňovať obchodné a investičné politiky, ktoré začlenia trvalo udržateľný rozvoj, a žiada, aby sa v rámci tvorby politiky EÚ lepšie riešili vplyvy získavania poľnohospodárskych a morských potravinových komodít a prírodných zdrojov zo zdrojov v EÚ a mimo EÚ; požaduje prehodnotenie investičnej politiky a veľkú mieru využívania inovatívnych nástrojov financovania na účely plnenia cieľov trvalo udržateľného rozvoja; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že kontroly aspektov trvalo udržateľného rozvoja v budúcich obchodných dohodách budú transparentné;
75. vyzýva Komisiu, aby so zapojením relevantných zainteresovaných strán vytvorila a poskytovala konkrétnu a ich potrebám prispôsobenú podporu marginalizovaným nízkopríjmovým domácnostiam a skupinám (napr. Rómom), s cieľom zaistiť zdravý život a prístup k základným službám a bezpečným a čistým prírodným zdrojom, akými sú vzduch, voda, cenovo dostupná a moderná energia a zdravá výživa, čo by malo prispievať aj k dosahovaniu cieľov trvalo udržateľného rozvoja č. 1, 10 a 15 venovaných skoncovaniu s chudobou, zníženiu nerovností a presadzovaniu pokojných a inkluzívnych spoločností;
76. uznáva – ako v programe trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 –, že v prípade osôb

so zdravotným postihnutím existuje veľmi vysoké riziko života v chudobe s nedostatočným prístupom k základným právam, ako sú vzdelanie, zdravotná starostlivosť a zamestnanie;

77. nazdáva sa, že iniciatívy EÚ zamerané na udržateľnú budúcnosť nemôžu prehliadať širšiu diskusiu o postavení zvierat ako cítiacich bytostí a o ich dobrých životných podmienkach, ktoré sa im v rámci dominantných systémov výroby a spotreby často odopierajú; zdôrazňuje, že je potrebné, aby Európska únia čo najskôr odstránila politické a legislatívne nedostatky v oblasti dobrých životných podmienok zvierat, ako to požaduje čoraz viac európskych občanov;
78. vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila úsilie o zvyšovanie informovanosti, cielené vzdelávacie kampane, ako aj zlepšovanie záväzkov občanov a kroky v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, a aby zvýšila financovanie týchto činností;
79. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby do roku 2020 skoncovali so stimulmi určenými na podporu biopalív pochádzajúcich z palmového oleja a sóje, ktoré vedú k odlesňovaniu a poškodzovaniu rašelinísk; okrem toho požaduje zavedenie jednotného certifikačného systému pre palmový olej dovážaný na trh EÚ, ktorý bude osvedčovať sociálne zodpovedný pôvod výrobku;
80. naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby ďalej zintenzívňovali úsilie o riešenie zlej kvality ovzdušia, ktorá každoročne zodpovedá za viac než 430 000 predčasných úmrtí v EÚ; nalieha na Komisiu, aby zabezpečila, že nové a existujúce právne predpisy sa presadzujú s cieľom urýchliť žaloby proti členským štátom, ktoré nespĺňajú právne predpisy týkajúce sa znečisťovania ovzdušia, a že budú navrhnuté nové, účinnejšie právne predpisy, vrátane právnych predpisov pre jednotlivé odvetvia, s cieľom bojovať proti zlej kvalite ovzdušia a rôznym zdrojom znečistenia, a zároveň budú riešiť otázku emisií metánu; zdôrazňuje skutočnosť, že EÚ je stále ďaleko od dosiahnutia úrovni kvality ovzdušia stanovených pre EÚ, ktoré sú oveľa menej prísne ako tie, ktoré odporúča WHO;
81. poznamenáva, že Európska komisia riešila zlú kvalitu ovzdušia začatím konaní vo veci porušenia predpisov, najmä pre neustále prekročovanie limitných hodnôt NO₂ stanovených v smernici 2008/50/ES;
82. pripomína, že zníženie hluku je jedným z parametrov kvality, ktoré sa do roku 2020 nedosiahnu; zdôrazňuje, že v Únii vystavenie hluku prispieva ročne minimálne k 10 000 predčasným úmrtiam súvisiacim so srdcovými ochoreniami a porážkou a že približne 1/4 európskeho obyvateľstva bola v roku 2012 vystavená hladinám hluku presahujúcim limity; vyzýva členské štáty, aby monitorovanie hladín hluku s cieľom zabezpečiť dodržiavanie hraničných hodnôt vo vonkajšom a vnútornom prostredí považovali za prioritu; okrem toho požaduje opatrenia na riešenie znečistenia hlukom;
83. zdôrazňuje, že podľa údajov Komisie sa viac než 50 % obilnín v EÚ používa na kŕmenie zvierat; konštatuje, že Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) vyslovila varovanie, že ďalšie používanie obilnín ako krmiva pre zvieratá by mohlo ohroziť potravinovú bezpečnosť znížením množstva obilia, ktoré je k dispozícii na ľudskú spotrebu;
84. zdôrazňuje príspevok odvetvia chovu hospodárskych zvierat k hospodárstvu EÚ a

k trvalo udržateľnému poľnohospodárstvu, najmä ak je začlenený do systémov rastlinnej výroby; upriamuje pozornosť na potenciál aktívneho riadenia cyklu živín v sektore chovu hospodárskych zvierat s cieľom znížiť ekologický vplyv CO₂, čpavku a emisií dusičnanov; okrem toho upozorňuje na potenciál integrovaného poľnohospodárstva prispieť k lepšiemu fungovaniu poľnohospodárskeho ekosystému a poľnohospodárskeho sektora šetrnejšieho voči klíme;

85. konštatuje, že ženy pracujúce v oblasti poľnohospodárstva v rozvojových krajinách by mohli zvýšiť výnosy poľnohospodárskych podnikov o 20 až 30 %, ak by mali rovnaký prístup k zdrojom ako muži; zdôrazňuje, že táto úroveň výnosov by mohla znížiť počet hladujúcich ľudí na celom svete o 12 až 17 %;
86. zdôrazňuje najmä základnú úlohu žien ako súčastí rodinných poľnohospodárskych podnikov, ktoré predstavujú hlavné sociálno-ekonomické bunky vidieckych oblastí, v starostlivosti o produkciu potravín, ochrane tradičných znalostí, schopností a kultúrnej identity a ochrane životného prostredia, a to vzhľadom na skutočnosť, že aj na ženy vo vidieckych oblastiach takisto majú vplyv mzdové a dôchodkové rozdiely;
87. pripomína, že v rámci 7. environmentálneho akčného programu sa od Komisia požaduje, aby posúdila vplyv spotreby v Únii na životné prostredie, a to v globálnom kontexte; zdôrazňuje pozitívny vplyv, ktorý môže mať udržateľný životný štýl na ľudské zdravie a znižovanie emisií skleníkových plynov; pripomína Komisii, že v ciele trvalo udržateľného rozvoja č. 12.8 sa požaduje, aby mala verejnost' informácie a povedomie o trvalo udržateľnom rozvoji a životných štýloch; naliehavo preto žiada Komisiu a členské štáty, aby vypracovali programy na zvýšenie povedomia verejnosti o vplyvoch rôznych druhov spotreby na ľudské zdravie, životné prostredie, potravinovú bezpečnosť a zmenu klímy; vyzýva Komisiu, aby bezodkladne uverejnila oznámenie o udržateľnom európskom potravinovom systéme;
88. konštatuje, že cieľ trvalo udržateľného rozvoja č. 12.8 vyžaduje, aby vlády zaistili, aby ľudia mali kdekoľvek relevantné informácie a povedomie o udržateľnom rozvoji a životnom štýle v súlade s prírodou; naliehavo preto žiada Komisiu a členské štáty, aby vytvorili programy na zvýšenie povedomia verejnosti o vplyvoch úrovne spotreby na ľudské zdravie, životné prostredie, potravinovú bezpečnosť a zmenu klímy;
89. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvorili komplexný politický rámec EÚ riešiaci celosvetové zdravotnícke výzvy ako HIV/AIDS, tuberkulózu, hepatitídu C a antimikrobiálnu rezistenciu, zohľadňujúc pri tom odlišnú situáciu a osobitné výzvy členských krajín EÚ a s nimi susediacich krajín, kde je bremeno HIV a multirezistentnej tuberkulózy najvyššie; vyzýva Komisiu a Radu, aby mali výraznú politickú úlohu v dialógu s krajinami s vysokou chorobnosťou vrátane susedných krajín v Afrike, vo východnej Európe a v strednej Ázii a aby zaistili existenciu plánov udržateľného prechodu na financovanie z domácich zdrojov, aby programy v oblasti HIV a tuberkulózy boli účinné, pokračovali a zintenzívnili sa po stiahnutí podpory medzinárodných darcov, a aby s týmito krajinami naďalej úzko spolupracovali na zaisťovaní toho, aby za riešenie problému HIV a tuberkulózy prevzali zodpovednosť;
90. uznáva účinnosť sprístupňovania liekov preexpozickej profylaxie (PrEP) na prevenciu HIV/AIDS; okrem toho vyzýva Komisiu a Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC), aby uznali, že v prípade HIV/AIDS je liečba zároveň aj prevenciou;

91. uznáva, že sexuálne a reprodukčné zdravie a práva sú kľúčovou hnacou silou s transformačným potenciálom v oblasti mnohorozmerného odstraňovania chudoby a mali by sa vždy uznávať ako predpoklad zdravého života a aj rodovej rovnosti; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že sa musí venovať väčšia pozornosť sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a právam, na ktoré sa bohužiaľ ešte stále nazerá ako na okrajovú záležitosť, a pritom majú zásadný význam pre rodovú rovnosť, posilnenie postavenia mladých ľudí a ľudský rozvoj, a v konečnom dôsledku pre odstraňovanie chudoby; zdôrazňuje, že to predstavuje veľmi malý pokrok v porovnaní s predchádzajúcimi prístupmi EÚ a uznanie sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv ako kľúčovej hnacej sily trvalo udržateľného rozvoja ešte stále chýba; konštatuje, že postoj EÚ je v tomto smere nejednotný, čo sa ukazuje aj v tomto balíku: Komisia uznáva kroky EÚ v tejto oblasti len v rámci zdravotníctva vo svojom oznámení o programe 2030, ale len v rámci rodovej rovnosti v oznámení o konsenze; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby naďalej požadovali, aby Spojené štáty prehodnotili svoj postoj k takzvanému celosvetovému náhubkovému pravidlu („global gag rule“);
92. zdôrazňuje, že je potrebné naďalej podporovať zdravotnícky výskum v snahe o vývoj nových a lepších, cenovo aj inak dostupných a vhodných medicínskych riešení HIV/AIDS, tuberkulózy a iných zanedbávaných ochorení spojených s chudobou, nových epidémií a antimikrobiálnej rezistencie;
93. poukazuje na to, že európsky poľnohospodársky sektor už prispieva k udržateľnosti; konštatuje však, že spoločná poľnohospodárska politika (SPP) musí umožňovať lepšiu reakciu na aktuálne a budúce výzvy; vyzýva Komisiu, aby preskúmala spôsoby, ako by SPP a udržateľné poľnohospodárske systémy mohli najlepšie prispievať k SDG v záujme zabezpečenia stabilných, bezpečných a výživných potravín, ako aj k ochrane a skvalitňovaniu prírodných zdrojov, a zároveň bojovať proti zmene klímy; žiada Komisiu, aby v rámci nadchádzajúceho oznámenia o SPP po roku 2020 predložila návrhy na ďalšie zlepšenie účinnosti ekologizačných opatrení a zabezpečenie dosiahnutia SDG č. 2, 3, 6, 12, 13, 14 a 15; vyzýva zároveň Komisiu, aby podporovala miestne a ekologické potraviny s nízkou uhlíkovou stopou a nízkou úrovňou záťaže na pôdu a vodu; zdôrazňuje význam poľnohospodárskych ekosystémov a udržateľného obhospodarovania lesov a poskytovania stimulov pre udržateľnú obnovu vyčerpaných poľnohospodárskych oblastí; zdôrazňuje potrebu zabezpečiť, aby všetky politiky EÚ účinne dosiahli stanovené ciele prostredníctvom prísneho dodržiavania právnych predpisov a väčšej súdržnosti medzi jednotlivými oblasťami politiky; zdôrazňuje, že to má osobitný význam v súvislosti s trvalo udržateľným riadením prírodných zdrojov a nástrojov určených na to v rámci SPP;
94. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali tento prechod na agroekologické postupy a zároveň obmedzili na minimum používanie pesticídov, ktoré poškodzujú zdravie a životné prostredie, a vypracovali opatrenia na ochranu a podporu ekologického a biodynamického poľnohospodárstva v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky;
95. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby čo najskôr zmenili predpisy Únie o schvaľovaní pesticídov a stanovili záväzné ciele týkajúce sa zníženia ich používania;
96. poukazuje na to, že európske poľnohospodársky sektor zabezpečuje milióny pracovných miest vo vidieckych oblastiach v poľnohospodárstve aj v iných sektoroch, je zárukou zásobovania potravinami a potravinovej bezpečnosti a láka ľudí do vidieckych oblastí

ako životného, hospodárskeho a rekreačného priestoru; ďalej poukazuje na to, že krajina s vysokým stupňom biodiverzity a vysokou prírodnou hodnotou láka ľudí na vidiek, čím do vidieckych oblastí prinášajú pridanú hodnotu; berie na vedomie vysokú hodnotu politiky rozvoja vidieka pri budovaní životaschopných, stabilných a prosperujúcich vidieckych spoločenstiev a hospodárstiev; zdôrazňuje, že lepší prístup poľnohospodárov k zdrojom má zásadný význam, pokiaľ ide o dosiahnutia tohto cieľa;

97. žiada, aby sa poľnohospodárstvo rozvíjalo tak, že pozornosť sa bude venovať rodinným podnikom pomocou lepšieho využívania európskych fondov, ako je Európsky fond pre strategické investície (EFSD), a s osobitným dôrazom na malé a stredné podniky, prostredníctvom výmeny a prenosu odborných znalostí, a využívanie výhod miestnych a regionálnych hodnotových a výrobných reťazcov a zamestnanosti v regióne s väčším dôrazom na prepojenie prímestských oblastí a priamy predaj, ktorý je vzorom úspechu v mnohých častiach EÚ; zastáva názor, že schopnosť poľnohospodárov získať spravodlivú odmenu za ich prácu je predpokladom trvalej udržateľnosti európskeho poľnohospodárstva a zárukou dobrých životných podmienok poľnohospodárov;
98. pripomína, že vzhľadom na to, že tieto služby sú mimoriadne dôležité pre ženy, pretože ženy tradične zohrávajú veľkú úlohu pri opatrovaní mladých a starších členov rodiny, je dôležité zaručiť riadne verejné služby, najmä starostlivosť o deti a starších ľudí;
99. poukazuje na dôležitú úlohu tradičných poznatkov a potravín, a to najmä v najvzdialenejších regiónoch a horských a znevýhodnených oblastiach EÚ, ako aj hospodársky prínos európskych systémov kvality, ako sú chránené zemepisné označenia (CHZO), pre miestne oblasti; pripomína, jednomyselnú podporu Európskeho parlamentu pre rozšírenie takejto ochrany na širšie spektrum regionálne vyrábaného tovaru; v tejto súvislosti navyše zdôrazňuje úlohu systémov kvality EÚ (CHOP/CHZO/ZTS) v zabezpečovaní a zachovaní živobytia obyvateľov v týchto oblastiach; uznáva, že tieto systémy sú vo väčšej miere známe len v niektorých členských štátoch a vyzýva na zvýšenie informovanosti o ich výhodách v celej Únii;
100. zdôrazňuje prínos stredomorských lesov a agro-lesníckeho systému dehesa, ktorý bezproblémovo kombinuje trvalý extenzívny chov dobytky s poľnohospodárskymi a lesníckymi činnosťami, k cieľu zachovať a zabezpečiť udržateľnosť biodiverzity, aby ho bolo možné uznať a podporovať v rámci SPP;
101. zdôrazňuje význam bioenergie a zariadení na tvorbu, uchovávanie, distribúciu a poľnohospodárske využitie energie z obnoviteľných zdrojov pre poľnohospodárske podniky a biohospodárstvo, keďže pomáhajú zabezpečiť príjmy poľnohospodárov tým, že sa im dávajú možnosť predávať ďalší produkt, a vytvárajú a zachovávajú vysoko kvalitné pracovné miesta vo vidieckych oblastiach; zdôrazňuje, že bioenergia sa musí rozvíjať udržateľným spôsobom a tento rozvoj nesmie obmedzovať výrobu potravín a krmív; zdôrazňuje, že energetické potreby by sa namiesto toho mali naplňovať tým, že sa podporí využívanie odpadu a vedľajších produktov, ktoré nie sú užitočné v žiadnom inom procese;
102. konštatuje, že pestovanie strukovín v systémoch striedania plodín môže byť prospešné pre poľnohospodárov, zvieratá, biodiverzitu aj napĺňanie potrieb v oblasti klímy; vyzýva Komisiu, aby predložila bielkovinový plán, ktorého súčasťou by boli systémy striedania plodín zahŕňajúce strukoviny;

103. považuje za nevyhnutý ďalší pokrok v tzv. presnom poľnohospodárstve, digitalizácii, racionálnom využívaní energie, šľachtení rastlín a zvierat a presadzovaní integrovanej ochrany proti škodcom, pretože zvýšená efektívnosť založená na cieľoch udržateľného rozvoja a biodiverzite pomôže znížiť požiadavky na množstvo pôdy aj vplyv poľnohospodárstva na životné prostredie; domnieva sa, že zabezpečenie toho, aby biodiverzita fungovala v prospech poľnohospodárov, by mohlo prispieť k zlepšeniu ich príjmov, pôdneho zdravia a výnosnosti, a zároveň pomôcť pri kontrole škodcov a zlepšení opelenia; zdôrazňuje preto význam lepšieho regulačného rámca pre zabezpečenie včasných, účinných a efektívnych rozhodovacích postupov; zdôrazňuje, že tieto tzv. inteligentné riešenia by mali stimulovať a podporovať iniciatívy prispôbené potrebám malých podnikov bez úspor z rozsahu, aby mohli využívať výhody nových technológií;
104. domnieva sa, že je nevyhnutné udržať a rozvíjať výkonnosť tradičných a miestnych plemien vzhľadom na ich schopnosť prispôbiť sa charakteristikám ich prirodzeného prostredia, ako aj dodržiavať práva poľnohospodárov na nezávislé šľachtenie rastlín a na skladovanie a výmenu osív rôznych druhov a odrôd, aby sa zabezpečila genetická rozmanitosť poľnohospodárstva; odmieta akékoľvek pokusy o patentovanie života, rastlín a zvierat, genetického materiálu a základných biologických procesov, najmä ak ide o pôvodné plemená, druhy a charakteristiky;
105. vyzýva Komisiu, aby v rámci úsilia o udržateľnejší systém integrovanej ochrany rastlín predložila akčný plán a zriadila skupinu expertov; vyzdvihuje potrebu systému ochrany proti škodcom, ktorým sa zlepši interakcia medzi snahami o šľachtenie rastlín, systémami prirodzeného boja a využívaním pesticídov;
106. domnieva sa, že je potrebné podporovať dostupnosť širokopásmového pripojenia a zlepšiť dopravných služieb vo vidieckych oblastiach, tak, aby sa prispelo nielen k dosiahnutiu cieľov v oblasti udržateľnosti životného prostredia, ale aj k podpore rastu vo vidieckych oblastiach, ktorý by bol v plnej miere udržateľný z environmentálneho, hospodárskeho aj sociálneho hľadiska;
107. zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa kultúra stala integrálnou súčasťou činnosti Komisie v záujme udržateľnosti, pričom jednoznačne zdôrazňuje úlohu, ktorú zohráva v oblasti hospodárskeho rozvoja, tvorby pracovných miest, podpory demokracie, sociálnej spravodlivosti a solidarity, podpory súdržnosti, boja proti sociálnemu vylúčeniu, chudobe a generačným a demografickým rozdielom; vyzýva Komisiu, aby kultúru začlenila do cieľov, vymedzení, nástrojov a hodnotiacich kritérií svojej stratégie plnenia cieľov trvalo udržateľného rozvoja;
108. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.